

Gravitația subdezvoltării

„Energia necesară ieșirii din câmpul gravitațional al subdezvoltării și intrarea pe o traiectorie a evoluției dependentă de forța gravitațională a dezvoltării nu este inteligibilă în termeni economici.”

Așa cum arată statistica globală subdezvoltarea are forță de gravitație mai mare decât dezvoltarea. Nu altfel se explică ponderea mereu ridicată a populației aflată sub limita standardelor de venit și de condiții de viață acceptate ca normale pentru lumea civilizată. Teritoriul sărăciei absoarbe, printr-o forță de tip gravitațional, în sfera ei de ipostaze cea mai mare parte a indivizilor planetei.

Genetic nu avem o explicație, iar geografia nu este convingătoare în încercarea ei de a da un răspuns. Istoria perpetuează mituri. Antropologia exhibă folclorul întemeietor. Sociologia nu trece dincolo de măsurarea suprafeței.

Starea lumii cunoaște pe termen lung, în ciuda a ceea ce se crede, reasezări a căror explicație cauzală nu este prea clară. Regula schimbării se dovedește confuză în reperele raționalității, iar aspectul etic structurează comportamentele în mod marginal. Cumva contrariant, fuga de norme pare să fi fost de-a lungul istoriei câștigătoare. Ieșirea din rând apare ca o opțiune, care asumată emoțional cu riscul eșecului în contexte progresiste, se soldează adeseori cu câștigul unui orizont inovativ.

Operațiunile normate de cadrul global nu conduc la același rezultat așteptat de către toată lumea. Adunarea și înmulțirea sunt metodele de calcul cu sens pentru conservarea puterii obținute prin scăderea și împărțirea avuției globale. Cinismul este intrinsec sistemului de calcul. Oamenii se folosesc sau sunt folosiți de sistem. Doar că unii pot să facă sistemul, ceilalți fiind cuprinși natural în sistem.

Legea gravitației dezvoltării operează pentru mase mari sau pentru energii descătușate. Inteligibilitatea poziționării în universul dezvoltării se arată a fi o problemă de calcul în care funcționează doar regula voinței. Explicația este imbatabilă în termeni de ordine. Din punct de vedere social configurația lumii

este inegală, iar individual este utopică, liberul arbitru fiind irelevant pentru legea numerelor mari.

Cert este că energia necesară ieșirii din câmpul gravitațional al subdezvoltării și intrarea pe o traiectorie a evoluției dependentă de forța gravitațională a dezvoltării nu este inteligibilă în termeni economici. Încercarea de a judeca realitatea în reperele perspectivelor politicii produce confuzia corectitudinii. Alteritatea în materie de politici nu pare să se înfiripe cu scopul de a înfrânge preceptele teoriei *mainstream*.

Grupul celor șapte state dezvoltate exprimă starea de segregare a universului avuției. Dincolo de materialitatea reprezentată de dezvoltarea G7 se află spațiul extins specific materiei și energiei întunecate, în termeni economici sugestia din fizică având consistența sărăciei. Cum s-ar spune, energia și materia întunecate sunt deduse din efectele de emergență ale țărilor care, prin alăturare la G7, compun G20. Desigur, percepția diferențialului G13 este interfața critică a ceea ce este mult mai întinsul G189 pentru soliditatea grupului țărilor dezvoltate. Expresia scruton-fergusoniană vestul și restul, care nu definește întru-totul raportul G7/G189, emană etosul segregaționist al avuției și sărăciei din structura lumii.

În termeni geopolitici teoria *mainstream* se dovedește a fi inversul sugestiilor ei logice: vehiculul pervers al conservării *statu-quo*-ului structurilor societale. Realitatea este că lumea rămâne stratificată, dezvoltarea așezându-se pe postamentul supradimensionat al subdezvoltării. Idealismul smithian al avuției națiunilor nu a mișcat cu nimic, statistic-relativist cel puțin, realitatea întregitoare care este, folosind expresia-avertisment landesiană, avuția și sărăcia națiunilor.

Construită astăzi pe axiomele neoliberale ale Consensului de la Washington, viziunea tutelară generează dezvoltare în mod parcimonios. Dezvoltarea s-a instalat în timp doar acolo unde au existat comportamente și decizii non-liberale. În zonele unde subdezvoltarea trebuie depășită, politicile construite pe teoria principală generează efecte de întârziere a atingerii pragurilor distinctive dezvoltării.

Consecințele neașteptate ale crizei economice relevă faptul că raporturile naturale în câmpul acțional uman acționează un virus scăpat din laboratoarele ideologiilor centrate pe puterea avuției. Valorile constitutive ale lumii moderne sunt astfel redefinite în termeni de prevalență, deși mai degrabă este vorba de dependență pe o verticală a aranjamentelor geopolitice. Dreptatea nu mai are împlinire ca libertate, căci progresul și toleranța au conținut doar pentru putere ca echivalent al avuției. Guvernanța devenind corporatistă, eficiența întrerupe alimentarea echității.

Conceperea unei strategii de dezvoltare în contextul constrângerilor neoliberale nu este o temă de economie, oricâtă inspirație și dedicare s-ar pune în rezolvarea ei. Structura actuală a lumii face din dezvoltare o problemă de geopolitică a ordinii globale. Dezvoltarea este astăzi problema politică numărul unu a cărei soluționare trebuie făcută cu conștiința evitării la limită a apocalipsei.

Pe acest fundal, realitatea adâncirii decalajelor dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare care au adoptat viziunea Consensului de la Washington se arată a fi o sursă de colaps a coexistenței pașnice.

Marin Dinu